

Джек Лондон

Малка сметка със Суидин
Хол

I

След като огледа внимателно за последен път ненарушения от нищо кръгозор на морето, Дейвид

Грийф се смъкна от салинга и бавно и мрачно заслиза по вантите на палубата.

– Атолтът Люлю е потънал, господин Сноу – каза той на чакащия го загрижен млад помощниккапитан. – Ако навигацията не греша, атолтът положително е на морското дъно, защото вече два пъти сме минали точно над него... или над мястото, където би трябвало да бъде. Или това е така, или хронометърът ни се е повредил, или аз съм забравил навигационната наука.

– Трябва да е хронометърът, господине – потвърди съмненията на собственика на яхтата помощниккапитанът. – Нали знаете, аз отделно направих:

наблюдения, изчислих ги и те съвпаднаха с вашите..

– Да – промърмори Грийф и навъсено кимна, – и там, където се пресичаха вашите съмнрови линии, се пресякоха и моите, там трябваше да бъде самият център на атола ЛюЛю. Сигурно нещо не е наред с хронометъра: прескача някой зъбец или нещо такова.

Той отиде до релинга, върна се и хвърли тревожен поглед към килватера на „Чичо Тоби“. При доста силния попътен бриз шхуната се движеше с девет или десет възла.

– По-добре застанете срещу вятъра, господин

Сноу. Намалете платната и лавирайте срещу вятъра, по един-два часа на галс. Заоблачава се и не виждам как ще можем да направим наблюдения на звездите довечера; затова ще държим срещу вятъра, Ще определим широтата утре и ще открием ЛюЛю, като вървим по неговата широта. Така са правили всички стари мореплаватели.

Със своя бъчвообразен корпус, с тежкия си рангоут, високи бордове и холандски нос „Чичо Тоби“ беше най-бавната и най-надеждната яхта на Дейвид Грийф. Тя плаваше до островите от групите Банкс

и Санта Крус и на северозапад между няколко отделни атола, където туземците търговски агенти на Грийф събираха копра, коруби от костенурки и по някой и друг тон седеф. Понеже беше заварил капитана на легло с особено остър пристъп на треска, Грийф го беше заместил и бе поел командването на „Чичо Тоби“ на шестмесечната му обиколка из

атолите. Беше решил първото му пристанище да бъде ЛюЛю, който се намираше най-далече, и сега се оказа изгубен сред морето, с хронометър, който му играеше номера.

II

Нито една звезда не изгря тази нощ, нито пък слънцето се показва на следващия ден. Цареше задушно, влажно затишие, нарушавано от налитачни силни пориви на вятъра и поройни превалявания. От страх да не се отдалечи прекалено много, той остави „Чичо Тоби“ да легне на дрейф и последваха четири дни и нощи със скрито зад облаците небе. Слънцето изобщо не грейна, а в няколкото случая, когато звездите успяха да пробият, те се виждаха твърде неясно и бегло, за да могат да ги определят. -1 Беше вече станало пределно ясно и за най-неопитния новак, че стихииите се готвеха да се развилнеят. Когато се качваше на палубата, след като погледна барометъра, който не помръдваше от 29,90, Грийф се сблъска с ДжакиДжаки, чието лице бе не по-малко мрачно и тревожно от небето и въздуха. ДжакиДжаки, туземец от Тонга, опитен моряк, беше нещо като боцман и полувтори помощниккапитан на съставения от канаки екипаж.

– Голяма буря той дойде, аз мисли – каза той. – Аз види него съвсем също преди може би пет-шест пътя.

Грийф кимна:

– Иде ураган, вярно, ДжакиДжаки. Много скоро барометърът, както пада, съвсем ще се издъни.

– Вярно – съгласи се туземецът. – Той духа същински дявол. След десетина минути на палубата се качи Сноу.

– Започва – съобщи той. – 29,85, пада и през цялото време се колебае. А и жегата е страхотна!

не я ли усещате? – Той избърса челото си с ръце. – Чак ми се повдига. Като нищо може да се простя със закуската си.

ДжакиДжаки се захили:

– Мен същото. Всичко вътре мен ходи. Винаги така преди той задуха. Ама „Чичо Тоби“ добър. Той издържи всичко.

– Няма да е зле да вдигнете щормовия трисел на грота и щормовия кливер – каза Грийф на помощниккапитана. – И рифовайте всички работещи платна, преди да ги свалите. Не се знае от какво ще стане нужда. Пък като го правите, удвоете рифщертите.

Измина един час, потискащата задуха непрекъснато се засилваше, пълното затишие продължаваше, барометърът бе паднал на 29,70. На помощниккапитана, понеже беше млад мъж, му липсваше търпение да

дочака зловещия миг. Той прекъсна безконечното си крачене и размаха ръце.

– Като ще идва, да идва! – закрещя той. – Това шикалкавене няма смисъл! И най-лошото да е, да дойде най-сетне! Добре сме се наредили: не знаем къде сме, хронометърът смахнат, а ураганът не се наканва да се развилнее!

Задръстеното с облаци небе доби меден цвят и сякаш пламтеше като вътрешността на огромен нажежен котел. Никой не остана долу. Туземците моряци се скупчиха на неспокойни групички по средата и на носа и си заговориха шепнешком, загледани тревожно в злокобното небе и не по-малко злокобното море, което дишаше с дълги, ниски, масленисти вълни..

– Прилича ми на газ, разбъркана с рициново масло – промърмори помощниккапитанът и се изплю с отвращение през борда. – Майка ми ме лекуваше с такива бъркочи, когато бях малък. Господи, как притъмня!

Зловещият меден отблясък бе изчезнал, небето бе помътняло и се бе снишило тъй, че се стъмни като през късен здрач. Дейвид Грийф, който добре знаеше какво трябва да се прави при ураган, все пак препрочете „Правилника за щормовете“, присвил:

очи, за да вижда буквите в оскъдната светлина. Не можеше да направи нищо, освен да дочака вятъра, за да разбере какво е положението му спрямо

вихрено носещия се гибелен център, който се приближаваше някъде от мрака. Беше три след пладне и барометърът бе паднал на 29,45, когато бурята ги връхлетя. Те я забелязаха! по водата – потъмнялото лице на морето, накъдрило

се в безкрайния си бяг от мънички зайчета. Това беше по-скоро бриз, духащ по траверса, и „Чичо Тоби“ продължаваше да се движи с издути щормови платна със скорост от четири възла.

– Не е кой знае какво – подметна подигравателно Сноу. – И то след такава грандиозна подготовка

– Туй вятър още бебе – съгласи се ДжакиДжаки – Той порасне голям мъж много скоро, вий види

Грийф заповяда да вдигнат фока, без да отдават рифовете, и „Чичо Тоби“ ускори хода си под засилващия се бриз. Вятърът скоро порасна и стана голям мъж, но не се ограничи с това. Той само си духаше силно и по-силно, и продължаваше да се засилва, -:като предизвествяваше всяко засилване със затишие,! последвано от все по-буини пориви. Така

нарастваше той и релингът на „Чичо Тоби“ вече беше все по-често под повърхността, отколкото над нея, а на шкафута кипеше разпенена вода, която не успяваше да се оттече през пите г а т и т е. Грийф погледна барометъра, той все още падаше.

– Центърът е някъде южно от нас – каза той на Сноу – и ние прорязваме пътя му и вървим право;

към него. Сега ще обърнем и ще тръгнем в противоположна посока. Това би трябвало да накара барометъра да се качи. Свалете фока, сега вече се оказва извън възможностите на шхуната, и бъдете готови да променим курса.;

Маневрата бе извършена и в дрезгавината, приличаща на първия вечерен мрак, „Чичо Тоби“ обърна и се понесе неудържимо на север напреко през беснеещия щорм.

– Това сега е надпрепускане – сподели Грийф с помощниккапитана след един-два часа. – Щормът описва голяма крива, няма начин да я изчисли човек, и ние или ще се измъкнем през нея, или ще попаднем в центъра ѝ. Слава богу, барометърът стои на място. Всичко зависи от размера на кривата. Вълните са твърде високи, за да продължим. Лягаме на дрейф! Шхуната все едно ще си върви по този курс.

– Мислех си, че зная какво е вятър – изкрещя

Сноу в ухото на Грийф на другата сутрин. – Това не е вятър! Това е нещо невъобразимо! Нещо невъзможно! Поривите му сигурно стигат до деветдесет или сто мили в час. Умът не го побира! Бих ли могъл да го опиша на някого? Не, не бих? Ами я погледнете тия вълни! Плавал съм от нос Добра Надежда до Австралия, но никога не съм виждал нещо подобно! и Настъпи ден и слънцето трябва да беше изгряло преди един час, ала въпреки всичките си усилия не можеше да даде повече от дрезгав полумрак. Океанът представляваше величествено шествие от движещи се планини. Широки до една трета от милията долини зееха между огромните вълни. Дългите им склонове, запазени донякъде от яростта на вятъра, се пресичаха от редици по-малки вълни с пенести бели гребени, но от високите била на големите вятърът обрзулваше гребените още докато се образуваха. Тази пяна се носеше на височината на мачтите и по високо над морската повърхност.

– Най-лошото мина – отсъди Грийф. – Барометърът не престава да се качва. Вълните ще станат

още по-големи със стихването на вятъра. Аз ще полегна. Внимавайте за посоката на вятъра. Тя положително ще се промени. Събудете ме в дванайсет.

Надвечер, при огромни вълни и вятър, намалял след последната промяна на посоката до не повече от силен бриз, боцманът от Тояга забеляза преобърнатата шхуна. Както дрейфуваше, „Чичо Тоби“ мина пред носа ѝ и те не можаха да разчетат името; но преди да мръкне, настигнаха малка двуостра лодка със закръглено дъно, полупотънала, с бял надпис на носа. Сноу го разчете с помощта на бинокъла:

„Емили Л. 3“.

– Шхуна на ловци на тюлени – реши Грийф. – Но какво търсят в тия води, съвсем не мога да разбера.

– Може да търсят съкровища – предположи Сноу. – „Софи Съдърламд“ и „Хърман“, ако си спомняте, също бяха шхуни за лов на тюлени, фрахтовани в Сан Франциско от типове, които си служат

с навигационни карти и винаги могат да тръгнат за определено място, а като стигнат там, да не намерят нищо.

III

След шеметна нощ на невъобразимо подмятане ту от бури, ту от стихващи вълни, без най-малък

полъх на вятъра, който да му върне устойчивостта, и след като „Чичо Тоби“ бе изтъркалял и оставил;

без душа всичко живо на борда, излезе слаб бриз и те вдигнаха платната. Към пладне повърхността на океана се успокои, облаците изтъняха, небето се изясни и те измериха височината на слънцето. Наблюдението им даде два градуса и петнадесет минути южна широта. С повредения хронометър не можеше да става и дума за измерване на дължината;

– Ние сме някъде в границите от петстотин до хиляда мили по тая широта – забеляза Грийф, когато помощниккапитанът се наведе над картата. – ЛюЛю' е някъде на юг, а тая част на океана е съвсем празна. Няма нито остров, нито риф, по който да регулираме! хронометъра. Остава ни само да. . . – Земя, капитане! – извика през люка боцманът. Грийф погледна празното място на картата, изсвири от изненада и безсилено се отпусна на стола.;

– Умът ми не го побира! – заговори той. – На:

това място не може да има земя. Никога още не сме дрейфували, нито сме се носили така. Цялото плаване е объркано. Ще бъдете ли така добър да се

качите горе, господин Сноу, и да видите какво му е станало на Джаки?

– Наистина е земя – викна след минута помощниккапитанът отгоре. – Вижда се от палубата. . .

върхове на кокосови палми... някакъв атол. . . В края на краищата може да е ЛюЛю. Грийф кимна утвърдително, когато загледа редицата палми: виждаха се само върховете, които като че ли изникваха от морето.

– Дръжте срещу вятъра, господин Сноу, и ще видим. Може само да се приближим на юг и ако островът се простира в тая посока, ще стигнем югозападния му край.

Палмите вероятно бяха много близо, за да се виждат от ниската палуба на шхуната, и колкото бавно да плаваше „Чичо Тоби“, ниската суша изникна от морето и големият брой палми ясно рисува кръга на

атола.

– Красив е! – рече помощниккапитанът. – Съвършен кръг... изглежда като че е с диаметър осем-девет мили... Интересно, дали има вход в лагуната... Кой знае? Може да сме открили нов остров.

Те продължиха да плават покрай западната страна на атола и на къси галсове ту се доближаваха, ту се отдалечаваха от приборя, разбиващ се в кораловата скала. От топа на мачтата канаката съобщи, че през палмите вижда лагуната с малко островче по средата.

– Аз зная какво мислите – подхвърли Грийф на помощника си.

Сноу, който нещо си мърмореше и клатеше глава, рязко вдигна очи с предизвикателно недоверие.

– Вие мислите, че входът ще бъде на северозапад – продължи Грийф, сякаш повтаряше научен урок. – Широк е два кабелта и се познава по три самотни кокосови палми на северната страна и пандануоови дървета на южната. Осем мили в диаметър, съвършен кръг и остров точно по средата.

– Да, това мислех – призна Сноу.

– А ето го и входа, тъкмо където трябваше да бъде...

– И трите палми – почти шепнешком отрони Сноу, – и пандануоовите дървета. Ако на острова има и вятърна мелница, тогава това е... островът на Суидин Хол. Но то е невъзможно! Кой ли не го е търсил през последните десет години!

– Хол ви е изиграл мръсен номер в миналото, нали така? – запита Грийф. Сноу кимна:

– Затова сега работя при вас. Той направо ме разори. То беше явен грабеж. Бях купил в Сидней претърпялата крушение „Каскада“ с първите пари, които бях получил от едно наследство в родината.

– Тя пострада на остров Рождество, нали?

– Да, една нощ се блъснала в брега и се преобърнала. Пътниците и пощата били спасени. Тогава си купих малка островна шхуна, за която дадох всичките си останали пари, и трябваше да чакам окончателната сметка от изпълнителите на завещанието, за Да я стъкмя. И знаете ли какво направил Суидин Хол (той е бил по това време в Хонолулу): отплавал направо за остров Рождество. Не е имал нито права, нито пълномощия. Когато аз стигнах там, от „Каскадата“ бяха останали само корпусът и двигателят.

На борда й имаше и доста голям товар коприна. И тя дори се бе запазила неповредена. Това го научих после направо от неговия представител. Хол спечелил някъде около шейсет хиляди долара. Сноу сви

рамене и загледа с празен поглед гладката повърхност на лагуната, където малки вълнички танцуваха на следобедното слънце. – Корабът си беше мой. Бях го купил на публичен търг. Бях рискувал на едро и бях загубил. Когато се върнах в Сидней, екипажът и някои от търговците, които ми бяха отпуснали кредит, предявиха иск за шхуната. Заложих часовника си и секстанта;

и работих известно време като огняр; най-после постъпих на служба в Новите Хибриди с осем лири

на месец. Сетне опитах късмета си като самостоятелен търговец и фалирах; постъпих като помощниккапитан на кораб, който отиваше да вербува работници в Тана и нататък във Фиджи, станах надзирател в германска плантация чак в Апия и накрая се настаних на „Чичо Тоби“.

– Виждали ли сте се някога със Суидин Хол?

Сноу поклати глава.

– Е, не е изключено да се видите с него сега. Ето

я и вятърната мелница. . Когато минаха през прохода, в центъра на лагуната пред тях се откри гъсто залесено островче; между, дърветата ясно се виждаше голяма холандска вятърна мелница.

– Както изглежда, няма никой къщи – каза Грийф, – иначе може би щяхте да сполучите да си вземете парите.

По лицето на помощниккапитана се изписа жажда

за отмъщение, той стисна юмруци.:

– Не мога да го пипна по законен път. Той има твърде много пари сега. Но мога да му смъкна кожата колкото за шейсет хиляди долара. Надявам се да си е у дома.

– В такъв случай и аз се надявам да е тук

каза Грийф с одобрителна усмивка. – Предполага! че знаете описанието на острова от Бау-Оти?

– Да, както кажи-речи и всички други. Бедата е че Бау-Оти не знае нито ширината, нито дължината. Казва, че са плавали дълго от Гилбъртовите острови. това е всичко, което знае. Интересно, какво е станало с него.

– Преди една година го видях на брега на Таити.

Каза, че се канел да тръгне на плаване към островите Паумоту. Е, ето че пристигнахме. Хвърли лота,

ДжакиДжаки. Пригответе се да пуснете котвата, господин Сноу.

Според Бау-Оти котвеното място е на триста ярда от западния бряг с дълбочина девет клафтера и коралови плитчини на югоизток. Ей ги ги

плитчините. Колко измери, Джаки? и

– Девет клафтера.

– Пускайте, господин Сноу.

„Чичо Тоби“ се завъртя на котвата си, предните и платна заслизаха, моряците се втурнаха към фок и гротшкотите и фалове.

IV

Велботът спря на малкия коралов пристан и Дейвид Грийф и неговият помощниккапитан слязоха на брега.

– Човек би рекъл, че жилището е изоставено – забеляза Грийф, когато двамата се запътиха по пясъчната пътека към бунгалото. – Но аз усещам миризма, която съм усещал твърде често. Тука се работи или нощът ми ме лъже. Лагуната е постлана с бисерни миди. Те не ги оставят да гният на хиляда мили далече отук. Усещаш ли миризмата?

Това бунгало на Суидин Хол не приличаше на никое друго бунгало в тропиците. Сградата беше в стила на католическите мисии, а когато Грийф и помощникът му влязоха през отключената решетеста врата, видяха украса и мебели в същия стил на мисиите. Подът на голямата всекидневна бе постлан с най-изящни самоански рогозки. Имаше кушетки, канапенца в нишите на прозорците, уютни кътчета и билиард. Масичка за ръкоделие и кошничка, от която се подаваше тънък ленен плат с френска бродерия и забодена в него игла, свидетелствуваше за присъствието на жена. Решетките на прозорците и верандата смекчаваха ослепителната слънчева светлина до прохладно бледо сияние. Отблясъкът на бисерните електрически копчета привлече вниманието на Грийф.

– Акумулаторни батерии, дявол да го вземе, зареждани от вятърната мелница! – възкликна той и натисна копчетата. – И скрито осветление!

Припламнаха невидими крушки и стаята се изпълни с разсеяна златиста светлина. По стените имаше

много лавици с книги. Грийф запреглежда заглавията. Доста начетен за един любител на приключения, той забеляза широта и разнообразие на интереси, които надминаваха неговите знания. Срещаше стари познати и други, за които бе чувал, но не беше чел.. Имаше пълни събрания на съчиненията на Толстой, Тургенев и Горки, Фенимор Купър и Марк Твен, Юго, Зола и Сю, Флобер, Мопасан и Пол дьо Кок. Той запрелиства с любопитство Мечников, Вайнингер Шопенхауер и с учудване отвори страниците на Елис, Лидстън, КрафтЕбинг2, Форел3. В ръцете му беше „Разпространяването на расите“ от Удръф4, когато Сноу се завърна от по-подробно проучване на къщата.

– Емайлирана вана, отделно помещение за душ и плитка вана! – възкликна той. – Достойно за един цар! А сигурно и известна част от

моите пари е отишла за всичко това. Трябва да има някой в къщата. Намерих скоро отворени кутии с масло и мляко и закачено прясно месо от костенурка. Отивам да видя какво друго ще намеря.

Грийф също излезе през врата в срещуположния край на всекидневната. Намери се в стая, която очевидно служеше за спалня на жена. Той надникна през врата от телена мрежа в засенчена и затъмнена лоджия. Там на кушетка спеше жена. В меката светлина изглеждаше необикновено хубава, с мургава испанска красота. На един стол до нея лежеше захлупен отворен роман. По цвета на бузите и Грийф прецени, че е откоро в тропиците. След бърз оглед, той тихичко се върна тъкмо когато Сноу влезе във всекидневната през другата врата. Беше стиснал за ръката сбръчкан от старост чернокож, който се хилеше и обясняваше със знаци, че е ням.

—
1 Елие, Хавелюк (1859–1939) – и лекар. Б. пр.
американски есеис

2 Рафт Ебинг, Ричард (1840–1902) хиатър и сексопсихопатолог. Б. пр.

невронен

3 Ф оре л, Огюст (1848–1931) – швейцарски невропатолог и психиатър, водил борба против алкохолизма, проституцията и венерическите болести („Половият въпрос“, 1905). Б. п[^]-

4 Удръф, Уилфорд (1807–1898) – американски мормонски мормонски историк, премахнал полигамията в мормонската секта. Б. пр.

– Намерих го да дреме в една колибка зад къщата – обясни помощниккапитанът. – Трябва да е готвачът. Не мога да измъкна от него нито дума. А вие какво намерихте?

– Една спяща царкиня. Шшшт! Някой идва.

– Ако е Хол – промърмори Сноу и стисна юмруци.

Грийф поклати глава:

– Няма да се сбивате. Тука има жена. Но ако е Хол, преди да си тръгнем, ще докарам работата така, че да можете да му теглите един бой.

Вратата се отвори и влезе едър, набит мъж. На колана си носеше тежък колт с дълга цев. След като им хвърли бърз, неспокоен поглед, той разтегна устата си в сърдечна усмивка и протегна ръка.

– Добре дошли, непознати гости. Но ако нямате нищо против, ще ви попитам как, за бога, намерихте моя остров?

– Ами, като сбъркахме курса – отговори Грийф и се ръкува.

– Казвам се Суидин Хол – продължи мъжът и се обърна да се ръкува със Сноу. – И нямам нищо против да кажа, че сте първите гости, които посрещам тук.

– А това е тайният ви остров, за който от години се говори по всички брегове – допълни Грийф. – Е, сега зная формулата за намирането му.

– И каква е тя? – живо запита Хол.

– Разбиваш хронометъра, забъркваш се с ураган и си отваряш очите, докато видиш да изникват от морето кокосови палми.

– А как се казвате? – попита Хол, след като се позасмя от немайкъде.

– Аксти. .. Фил Ансти – отвърна, без да се замисля Грийф. – Плавам с „Чичо Тоби“ от Гилбъртовите острови за Нова Гвинея и се мъча да установя на коя широта съм. Това е господин Грей, моят помощниккапитан, по-добър навигатор от мен, който въпреки това също се е скарал с хронометъра.

Грийф не знаеше какво го накара да излъже, но нещо му бе подсказало да го направи и той се беше подчинил. Смътно се догаждаше, че нещо не е наред, но не можеше да си обясни какво. Суидин Хол беше дебел, кръглолик мъж с усмихната уста и бръчици от смях около очите. Обаче Грийф от младини

беше разбрал колко измамен може да бъде този тип, както и измамността на сините очи, които, премрежени външно от веселост, прикриват истинските мисли.

– Какво правите с моя готвач? ... Загубили сте своя и се мъчите да го отмъкнете ли? – казваше Хол. – По-добре ще е да го пуснете, ако искате да вечеряте. Жена ми е тука и ще се радва да се запознае с вас... на обед, - както го нарича тя, и все ми се кара, че го наричам „вечеря“, но аз съм старомоден. Нашите у дома обядваха по пладне. Не мога да се отърва от наученото в детството. Не искате ли да се поизмиете? Аз искам. Само ме погледнете.. Работих като каторжник... с ловците на бисери: вадим мидите, нали разбирате? Но то се знае, че вече сте го подушили.

V

Сноу се извини, че има работа на шхуната, и си отиде. Освен крайното нежелание да седне на трапезата на човека, който го бе ограбил, налагаше му се да втълпи на туземците от екипажа да не издадат лъжите на Грийф. Към единадесет часа Грийф се завърна на борда и завари помощника си да го чака.

– Нещо става на острова на Суидин Хол – поклати глава Грийф. – Не мога да разбера какво е, но го долавям. Как изглежда Суидин Хол?

Сноу повдигна рамене.

– Тоя човек там, на брега, не ще да е купил книгите, дето са на лавиците – заяви с убеждение Грийф. – Нито се е сещал някога за скрито осветление. Външно е самата любезност, но отвътре е груб като четка за дъски. Той е мазен мошеник. А приятелчетата му. . . казват се Уотсън и Горман, те дойдоха, след като вие си тръгнахте – истински морски разбойници на средна възраст, чукани и пречукани, зловредни като ръждиви пирони, само че два пъти по-страшни; опасни типове с револвери на колана, които съвсем не ми се виждат подходящи да бъдат в такива приятелски отношения със Суидин Хол. А жената! Тя е истинска дама. Сериозно го казвам. Знае толкова неща за Южна Америка, за Китай също. Сигурен съм, че е испанка, макар и да говори английски като роден език. Пътувала е. Говорихме за борба с бикове. Виждаше ги в Гуаякил, в Мексико и в Севиля. Разбира много от тюленови кожи. Но пък има нещо, което ме озадачава. Тя разбира от музика. Попитах я дали свири. А той е наредил тая къща като дворец. Щом е така, защо не е докарал за нея пиано? И още нещо: тя е импулсивна и жива и той я наблюдава, щом заговори. Седи като на тръни или като на въглени, непрекъснато се намесва и насочва разговора. Слушайте, чували ли сте някога дали Суидин Хол е женен?

– Бога ми, не зная – отговори помощникът. – Никога не ми е идвало наум да мисля за такова нещо.

– Той я представи като госпожа Хол. И Уотсън и Горман я наричаха така. И те са редки екземпляри, тия двамата! Нищо не разбирам!

– И какво ще правите сега? – попита Сноу.

– Ами, ще поостана тука. Там, на брега, има книги, които искам да прочета. Да речем, че ще свалите утре сутринта тая стенга и изобщо ще прегледате всичко. Нали ни повъртя ураганът. А след като се захванете,

Малка сметка със Суидин Хол

ще постегнете и такелаж; Залавяйте се за работа и няма защо да бързате.

VI

На другия ден Грийф намери нови основания за подозренията си. Той рано слезе на брега и тръгна да се поразходи през островчето до бараките, където живееха ловците на бисери. Те тъкмо се качваха в лодките, когато стигна дотам, и му направи впечатление, че за туземци те се държаха повече като каторжници. Тримата бели бяха там и Грийф забеляза, че и тримата носеха пушки. Хол го поздрави доста приветливо, обаче Горман и Уотсън грубо изсумтяха по едно „добро утро“ с навъсени лица.

След миг един канака, както се навеждаше да нагласи греблото си, загледа Грийф бавно и предпазливо му намигна. Лицето му се видя познато, един от хилядите туземни моряци и ловци на бисери, които беше срещал при скитанията си из островите.

– Не им казвай кой съм – обади се Грийф на таитянски. – Служил ли си на мой кораб?

Канаката кимна и устата му се отвори, но преди да успее да проговори, Уотсън, който вече беше на кърмата, го пресеche със свирепо „Да мълчиш!“.

– Моля да ме извините – промълви Грийф. – о Не биваше да си го позволявам.

– Няма нищо – намеси се Хол. – Бедата е там, че те прекалено много приказват и не вършат достатъчно работа. Трябва да ги държим строго, иначе няма да вадят и толкова миди, че да си платят храната.

Грийф съчувствено се съгласи:

– Познавам ги. И в моя екипаж са все канаки... мързеливи свини. Човек трябва да ги стяга като негри, че и за половин ден работа не свършват.

– Какво му разправяхте на него? – изтърси безочливо Горман.

– Питам го как са мидите и от каква дълбочина ги вадят.

– Мидите са много – отговори на въпроса му Хол. – Сега работим на около десет клафтера. Ей там, няма и стотина ярда оттука. Искате ли да дойдете с нас?

Грийф прекара половин ден с лодките и яде в бунгалото. Подир пладне не прави нищо особено подремна в голямата всекидневна, почете и побъбра половин час с госпожа Хол. След вечеря игра билиард с

мъжа й. Не беше имал случай досега да се срещне със Суидин Хол, но славата му като майстор на билиярда се носеше по пристанищата от Левука до Хонолулу. Ала човекът, с когото Грийф игра тази вечер, се окажа съвсем посредствен играч. Жена му прояви по-голямо майсторство с шеката.

Когато се върна на борда на „Чичо Тоби“, Грийф изрита от леглото ДжакиДжаки. описа му къде се намират бараките и го изпрати да преплува тихичко до острова и да поговори с канаките. След два часа ДжакиДжаки се върна. Изправи се мокър пред Грийф и поклати глава.

– Много чуден нещо – докладва той. – Един бял човек там цяло време. Той има голям пушка. Той лежи във вода и пази. Може беше дванайсет часа, друг бял човек дойде и вземе пушка. Първи бял човек легне спи. Другия сега там с пушка. Не добре. Мой не може приказва с капака. Мой се върне.

– Дявол да го вземе! – сподели Грийф със Сноу, след като ДжакиДжаки пак си легна. – На мен ми мирише на нещо повече от седеф. Тия тримата стоят на пост да пазят туземците си. Тоя човек е толкова Суидин Хол, колкото и аз.

На Сноу му хрумна нещо и той подсвирна.

– Сетих се! – възкликна той.

– А аз ще ви кажа какво сте се сетили – отвърна му Грийф. – Вие мислите, че „Емили Л.“ е била тяхна яхта.

– Точно така. Те вадят и чистят мидите, докато тя им докара още ловци или провизии, или и двете.

– И аз съм съгласен с вас. – Грийф погледна корабния часовник и се нахрани да отиде да спи. – Той е моряк. И тримата са моряци. Но не са от островите. Те са нови в тия води.

Сноу пак свирна:

– А „Емили Л.“ е загинала с целия си екипаж. Ние го знаем. Те са вързани тука, докато дойде Суидин Хол. Тогава той ще ги хване с всичките бисери и седеф.

– Или те ще завземат шхуната му.

– Дано! – отмъстително промърмори Сноу. – Бих искал да съм на тяхното място. Щях да си уредя сметката за тия шейсет хиляди.

VII

Мина една седмица и през това време „Чичо Тоби“ бе подготвена да отплава, а Грийф беше успял да приспи всичките подозрения на шайката на брега. Дори Горман и Уотсън бяха приели, че е този, за когото се представяше. През цялата седмица Грийф им се молеше и им вадеше душата да му кажат на каква дължина е разположен островът.

– Нима ще ме оставите да тръгна оттука, без да знаая къде съм? – решително настоя той най-последно. – Без вашата дължина не мога да сверя хронометъра с линията на местонахождението си.

Хол със смях му отказа.

– Вие сте твърде добър навигатор, господин Ан за да не можете да стигнете до Нова Гвинея или някоя друга суша.

– А вие сте твърде добър навигатор, господин Хол, за да не знаете, че мога много лесно да стигна

до вашия остров ако плавам по неговата ширина..

Последния ден, както винаги поканен на вечеря Грийф видя за първи път бисерите, които те бяха събрали. Госпожа Хол изпадна във възторг и помоли мъжа си да донесе „ненагледните“ и половин час ги показва на Грийф. Възхищението му от тях бе непресторено, също както и изненадата, че са имали такъв богат улов.

– Лагуната не е била пипана – обясни Хол. – Вие сам видяхте, че повечето миди са едри и стари, Но интересното е, че повечето от ценните бисери извадихме само за една седмица от малко заливче. Това беше малка съкровищница. Като че нямаше празна мида: цели кварта, вярно, с дребни бисери, но и тези с идеална форма, почти всички от тая купчинка, са все от същото заливче.

Грийф ги прегледа и прецени, че стойността им е от сто до хиляда долара всеки, а няколкото отбрани големи струват много повече.

– Ах, ненагледните! Ненагледните ми! – повтаряше госпожа Хол и изведнъж се наведе и ги зацелува.

След няколко минути тя стана и пожела „лека нощ“.

– То е „сбогом“ – каза Грийф, когато ѝ стисна ръка. – Ние потегляме призори.

– Толкова неочаквано! – възкликна тя, но Грийф неволно забеляза в очите на мъжа ѝ да светва задоволство.

– Да – продължи Грийф, – поправките са довършени. Не мога да

изкопча от мъжа ви дължината, на която е разположен островът, но все още се надявам, че той ще се смиле.

Хол се изсмя и поклати глава, а когато жена му напусна стаята, предложи да пият по една прощална чаша преди лягане. Те пиеха, без да бързат, пушеха . и си приказваха.!

– На колко ги оценявате? – запита Грийф, като посочи наредените на масата бисери. – Искам да кажа, какво биха ви дали закупчиците на свободния пазар?

– Ами седемдесет и пет до осемдесет хиляди нехайно каза Хол.

– Боя се, че ги подценявате. Аз разбирам малко от бисери. Да вземем тоя, големия. Той е съвършен.

Не по-малко от пет хиляди долара. Някой мултимилионер ще плати за него два пъти повече един ден, когато търговците вземат своя дял. Да не говорим за дребните, но вие имате цели квартали бисери с неправилна форма, а те сега стават модни. Цената им се покачва и удвоява от година на година.

Хол разгледа добитите бисери с по-голямо внимание, преброи отделните видове и направи сметката на глас.

– Вие сте прав – съгласи се той. – Ей така и сега струват сто хиляди.

– А на колко изчислявате разноските по работата? – продължи Грийф. – Вашето време, на двамата ви помощници и на ловците?

– Едно на друго пет хиляди.

– Тогава за вас остават чисти деветдесет и пет?

– Нещо такова. Но защо толкова ви интересува?

– Ами само се мъча... – Грийф позамълча и допи чашата си. – Само се мъча да стигна до някакво безпристрастно решение. Да речем, че ще закарам вас и вашите хора безплатно до Сидней и ще ви дам пет хиляди долара. .. или по-добре седем хиляди и петстотин. Поработили сте здравата.

Без да прояви вълнение, без да му трепне мускулче на лицето, събседникът му застана нащрек и се стегна. Сърдеността изчезна от кръглото му лице като пламъче на духната свещ. Никакъв смях не замъгляваше погледа на очите, а дълбоко в тях прогледна безмилостната, опасна душа на този човек. Той заговори с нисък, предпазлив тон:

– Какво всъщност, по дяволите, искате да кажете с това?

Грийф нехайно запали изгасналата си пура.

– Не зная как точно да започна – подхвана той. – Положението е.. .

съв... неудобно. . . за вас. Виждате ли, аз се мъча да бъда справедлив. Доколкото виждам, вие сте поработили здравата. Не искам да конфискувам бисерите. Искам да ви платя за времето и труда, и разноските.

В миг лицето на другия замръзна в изражение на непоклонливо убеждение.

– Аз пък мислех, че сте в Европа – измънка той. В очите му замъждука краткотрайна надежда – Хей, вие се шегувате с мен. Отде да зная дали сте Суидин Хол?

Грийф сви рамене.

– Би било проява на лош вкус да се пошегувам така след вашето гостоприемство. И проява на същия лош вкус би било да има двама СуидинХоловци на острова.

– Понеже вие сте Суидни Хол, тогава кой, по дяволите, съм аз? И това ли знаете?

– Не – безгрижно отговори Грийф. – Но бих искал да зная.

– Е, това не ви влиза в работата.

– Съгласен съм. Вашата самоличност не е толкова от значение. Между впрочем зная шхуната ви и по това мога да узная кой сте.

– Как ѝ е името?

– „Емили Л.“.

– Вярно. Аз съм капитан Рафи, собственикът и капитанът ѝ.

– Тюленовият браконьер? Чувал съм за вас. Какво, за бога, ви е докарало тук, в моите резервати?

– Трябваша ми пари. Тюленовите стада са на свършване.

– А в закътаните места по света полицията следи! по-строго, тъй ли?

– Горедолу улучихте. А сега за това положенище, господин Хол. Аз може да не ви се дам току-така. Какво ще правите тогава?

– Каквото казах. Дори и още нещо. Колко струва вашата „Емили Л.“?

– Тя си е изпяла песента. Не повече от десет хиляди, и то би било грабеж. Всеки път, като попадне на по-голямо вълнение, ме хваща страх, че баластът ще издъни обшивката.

– Той вече я е издънил, капитан Рафи. Аз я видях преобърната с дъното нагоре. Да речем, че би струвала седем хиляди и петстотин. Аз ще ви наброя петнадесет хиляди и ще ви закарам в Сидней. Не мърдайте ръцете от скута си. – Грийф се изправи отиде при него и взе револвера му. – Само една необходима предпазна мярка, капитане. Сега ще дойде с мене на шхуната. Аз ще съобща новината на госпожа Рафи и ще я

доведа при вас.

– Трябва да ви кажа, че се държите много великодушно, господин Хол – заговори капитан Раф когато велботът се изравни с „Чичо Тоби“.
– внимавайте с Горман и Уотсън. Те са опасни.

И между другото, не ми се ще да повдигам този въпрос, но вие опознахте жена ми. Аз ѝ подарих четири-пет бисера. Уотсън и Горман нямаха нищо против.

– Нито дума повече, капитане. Нито дума. Те ще си останат нейни. Вие ли сте, господин Сноу? Водя ви един приятел, за когото искам да се погрижите:

капитан Рафи. Аз отивам на брега да взема жена му.

VIII

Дейвид Грийф седеше и пишеше на библиотечната маса във всекидневната на бунгалото. Вън зората се сипваше. Беше имал много работа тази нощ. В продължение на два истерични часа госпожа Рафи бе прибирала багажа на двамата. Горман го бяха хванали както спеше, но Уотсън, който стоеше на пост при ловците на бисери, се беше опитал да се съпротивлява. Работата не стигна до стрелба, но той се съгласи да отиде при другарите си на борда чак когато се увери, че всичко е проиграно. Временно, за удобство, той и Горман бяха сложени с безезници в кабината на помощниккапитана, госпожа Рафи затвориха в кабината на Грийф, а капитан Рафи вързаха за масата в каюткомпанията.

Грийф довърши документа и препрочете каквото бе написал:

На Суидин Хол за бисери, добити от лагуната му (по приблизителна оценка) 100000. На Хърбърт Сноу, изплатени в бисери за спасения след крушение параход „Каскада“ (по приблизителна оценка) 60000 На кап. Рафи заплаща и разноски за добиване на бисери 7500 На кап. Рафи обезщетение за шхуната „Емили Л.“, загубена в ураган 7500 На гжа Рафи дарение, 5 големи бисера (по приблизителна оценка) 1000 За превоз до Сидней на 4 души по 120 480 Оловно белило за боядисване на двата велбота на Суидни Хол 9

На Суидин Хол разликата в бисери (по приблизителна оценка), които се намират в чекмеджето на библиотечната маса 23411

Всичко 100000 100000

Грийф се подписа, сложи датата, помисли и добави под сметката:

П. П. Дълга на Суидин Хол три книги, взети назаем от библиотека-та: „Законът на психическите явления“ от Хъдсън, „Париж“ от Зола и „Проблемът на Азия“ от Махан. Тези книги или пълната им стойност може да се получат от кантората на Дейвид Грийф в Сидней.

Той изключи електрическото осветление, взе купчинката книги, грижливо сложи резето на входната врата и се запъти към чакащия го велбот.

КРАЙ

Jack London
A Little Account with Swithin Hall, 1911

Източник: <http://dubina.dir.bg>
Сканиране и обработка: Сергей Дубина, 10 май 2003

Публикация:

Джек Лондон, Разкази и новели
Книгоиздателство „ГЕОРГИ БАКАЛОВ“, ВАРНА, 1987
Анелия Бошнакова, Сидер Флорин, преводачи, 1987
Борис Дамянов, Желяз Янков, Сидер Флорин, Тодор Вълчев, преводачи, 1963

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2241>]